

Asia: VN/17575/2021

Luonnos hallituksen esityksestä SORA-säännösten muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne muutosehdotuksista alla olevaan tekstikenttään

Tampereen yliopisto pitää hallituksen esityksiä SORA-säännösten muuttamisesta oikeasuuntaisina. SORA-säännösten ulottuminen (opiskelu-oikeuden mahdollinen peruuttaminen) koskemaan myös iäkkäiden ja vammaisten parissa työskentelyä alaikäisten parissa työskentelyn lisäksi on kannatettavaa. Korkeakouluissa opiskelu-oikeuden pidättämistä koskevan päätösvallan siirtäminen korkeakoulujen hallitukselta rehtorille, opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan lakkauttaminen ja muutoksenhaun siirtäminen alueellisesti toimivaltaisiin hallinto-oikeuksiin vaikuttavat perustellulta prosessin selkeyttämisen kannalta.

Esitykset tietojenantovelvoitteesta ja tietojensaantioikeudesta vireille tulleesta SORA-prosessista ovat myös oikeasuuntaisia. Oppilaitosten palaute on otettu huomioon esityksen kohdassa, jonka mukaan ”koulutuksen järjestäjällä ja korkeakoululla olisi oikeus saada salassapitosäännösten estämättä opiskelijaksi ottamisen edellyttämät välttämättömät tiedot vireille tulleesta prosessista myös toiselta koulutuksen järjestäjältä ja korkeakoululta, vaikka hakijalla olisi SORA-alalla velvollisuus antaa koulutuksen järjestäjän tai korkeakoulun pyynnöstä tiedot enintään kaksi vuotta aiemmin hakuajan päättymisestä vireille tulleesta opiskelu-oikeuden peruuttamista koskevasta asiasta, josta ei ole tehty päätöstä”.

Opiskelijan oikeusturvaa lisää esityksen kohta, jonka mukaan ”opiskelijan siirtäminen korkeakoulussa toiseen koulutukseen olisi jatkossa mahdollista vain opiskelu-oikeuden peruuttamispäätöksen yhteydessä. Muutoksella turvattaisiin opiskelijan oikeus saada SORA-prosessin päätteeksi valituskelpoinen päätös”.

Lakiehdotuksen 45 b § on tulkinnanvarainen. Sen mukaan opiskelu-oikeuden pidättämispäätös on voimassa, kunnes opiskelija suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin tai rikosrekisteriotteen toimittamiseen nähtäväksi. Opiskelu-oikeuden pidättämisen katkaiseva suostumus voi olla tulkinnanvarainen. Lakiehdotus ei ota kantaa siihen, että jos opiskelija ei suostumuksestaan huolimatta mene tarkastukseen tai toimita rikosrekisteriotetta niin onko pidättämisen kuitenkin katsottava rauenneeksi ja asiassa tehtävä taas uusi opiskelu-oikeuden pidättämispäätös. Opiskelu-oikeuden pidättämisen ei tulisi katketa pelkkään suostumukseen mennä määrättyihin

testeihin tai toimittaa vaaditut asiakirjat vaan vasta testeihin osallistumiseen ja vaadittujen asiakirjojen toimittamiseen

Voitte arvioida muutosehdotusten vaikutuksia alla olevaan tekstikenttään

Kaikkienensa muutosesitykset ovat kannatettavia, Niiden huolellinen toimeenpano edellyttää kuitenkin selkeää ja huolellista prosessien läpikäyntiä ja yhteisistä toimintamalleista sopimista myös korkeakoulujen välillä esimerkiksi tiedonsaantioikeuksiin liittyvissä kysymyksissä. Myös korkeakoulujen sisäiset toimintamallit sekä opiskelijaksi hakemisen että mahdollisen osallistumisoikeuden epäämisen ja opiskeluoikeuden pidättämisen suhteen on hyvä läpikäydä ja yhtenäistää SORA-säännösten muuttamisen yhteydessä. Opiskelijan ja hakijan oikeusturvan kannalta tämä työ on välttämätön.

Toikkanen Kati
Tampereen yliopisto